

Brief-3, Sentani, 26 februari 2012-02-26

Hoe oud zijn we eigenlijk? Waar moeten we beginnen te tellen? Bij deze eerste synode? Of bij de eerste doop? Maar wanneer was dat? En het is voor elke regio weer anders. Bij deze eerste synode? Maar daar is toch een hele geschiedenis aan vooraf gegaan; we bestaan al veel langer! Wanneer is onze gezamenlijke geschiedenis als Gereformeerde Kerken in Indonesië eigenlijk begonnen?

De discussie gaat een hele tijd heen en weer, maar eindelijk worden ze het eens: het begin ligt in de verklaring, die op 1 november 1976 in Kouh werd opgesteld door vertegenwoordigers van de kerken op Sumba en de jonge gemeenten op Papua: “Wij verlangen, om samen te leven op één grondslag, namelijk het Woord van God, zoals dat geleerd wordt door de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofbelijdenis en de Vijf Artikelen tegen de Remonstranten, en om te komen tot een vorm die de geloofseenheid tot uitdrukking brengt en tot een kerkverband in Indonesië, (...) en om contact te leggen met de kerken, die door de Zending der Gereformeerde Kerken in Kalimantan Barat worden gesticht, en om contact te zoeken met alle kerken in Indonesië op dezelfde grondslag.”

Bij die gelegenheid, ruim 35 jaar geleden, werd ook gekozen voor de naam waaronder in de afgelopen week de eerste nationale synode van de GGRI werd gehouden, hier in Sentani op Papua. Een historische gebeurtenis! Twaalf broeders, uit elke regio vier, maken van woensdag tot en met zaterdag lange dagen om alle punten op de agenda af te werken. Ze hadden eigenlijk eerder willen beginnen, maar het wachten was op toestemming van de politie. Die moest komen uit de hoogste regionen in Jakarta. Tot ieders grote dankbaarheid en verwondering komt die toestemming op het laatst toch nog onverwacht snel! Een verhoring van gebeden in binnen- en buitenland. Het zat namelijk vooral vast op de aanwezigheid van een aantal buitenlanders: afgevaardigden van de zusterkerken in Nederland, Canada, Australië, en Papua New Guinea (PNG, het onafhankelijke oostelijke deel van dit eiland).

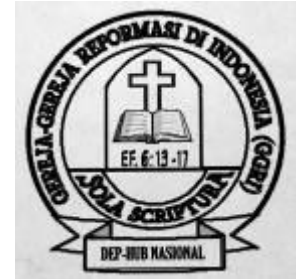

Na de officiële opening door een hoge vertegenwoordiger van de gouverneur van Papua, en na de toespraken van de buitenlandse gasten, gaan de synode onder leiding van een moderamen, samengesteld uit predikanten uit de drie regio's, enthousiast aan de slag. Meteen maar met één van de belangrijkste onderwerpen: de theologische opleiding. Op de conferentie die deze kerken in 2008 in Kalimantan hielden was al afgesproken, dat de opleiding in Waingapu op Sumba de centrale opleiding van de drie regio's zou worden.

Maar in de praktijk is daar de afgelopen jaren nog niets van terecht gekomen. De kerken op Papua hebben intussen studenten gestuurd naar andere opleidingen op Java (Bandung) en in Wamena. De afgevaardigden van Papua leggen uit dat hun besluit uit pure noodzaak is genomen: omdat jaren geleden de opleiding in Boma is gestopt, is er al jaren geen nieuwe instroom van jonge predikanten op Papua, en als daar nu niet meteen wat aan gedaan wordt, zitten ze binnen afzienbare tijd helemaal zonder, omdat de huidige predikanten dan met pensioen zijn gegaan! De synode heeft daar

wel begrip voor, maar benadrukt dat nieuwe studenten vanaf nu naar Waingapu moeten worden gestuurd. Aldus wordt besloten.

Tal van andere onderwerpen komen aan de orde. Belangrijke, zoals de kerkelijke structuur van de GGRI, de kerkorde, het lidmaatschap van de ICRC, een eventueel lidmaatschap van de PGI (de Raad van Kerken in Indonesië). Maar ook in onze ogen misschien wat minder belangrijke, zoals de verjaardag en het logo van de GGRI. Ook wordt er gesproken over een aantal concrete problemen uit de praktijk van de kerken: wat te doen als iemand na scheiding hertrouwt, mag een vrouw een kerkdienst leiden als er verder niemand aanwezig is, mogen behalve de predikant ook leden van de kerkeraad of de gemeente een actief aandeel hebben in de liturgie, is het wijs om tegenover de heidense gewoonte om voordat de *padi* (rijst) geplant wordt het zaaigoed te zegenen een soort speciale biddag te organiseren.

Opvallend is de nadruk waarmee de verschillende afgevaardigden uit elk van de drie regio's hun waardering uitspreken over het werk dat nu al zoveel jaren door LITINDO voor de GGRI wordt gedaan. De boodschap is eenduidig, unaniem, en helder, en het staat geformuleerd in de acta: LITINDO is niet maar een partner van de GGRI, nee, de relatie gaat veel dieper: LITINDO heeft een plaats in het hart van de GGRI! Heel bijzonder is ook de betrokkenheid bij de ziekte van Gerrit Riemer en de gebeden doe voor hem worden opgezonden.

Na elke bespreking krijgen de buitenlandse afgevaardigden gelegenheid om eventueel nog iets over het onderwerp te zeggen, voordat er een besluit genomen wordt. Er heerst een sfeer van openheid en onderling vertrouwen die weldadig aandoet. En bovenal een sfeer van dankbaarheid, en een sterk bewustzijn dat ze hier met elkaar historische dagen schrijven in de geschiedenis van hun kerken! Heel bijzonder om dat mee te maken. Ook voor Karin, die samen met mij door BBK is afgevaardigd om deze synode bij te wonen: haar vader (ds. Van der Velden) behoorde tot de eerste generatie

zendingen die in het gebied van de GGRI op Papua het Evangelie mocht brengen. Vanmorgen brengt ze na de dienst in de gemeente van Waena de groeten over van haar moeder. Om stil van te worden!

Het is een mooie dienst, geleid door pendeta Madah Biha van Kupang. Na al de toespraken die er op volgen worden er heel wat handen geschud. Ik ontmoet drie kinderen van Seli, onze vroegere huishulp; ze studeren hier aan de universiteit. En tot mijn verrassing ook drie studenten uit Yaniruma en Wanggemalo: Lukas – een zoon van Natan, Manase – zoon van Banyo uit Yaniruma, en Boaz – afkomstig uit Mangge! Ook kinderen van Moesieri, en van Womsiwor, bekende namen van vroeger. Pijnlijk is de ontmoeting met Buta Yaluwo, eens een gewaardeerd predikant in Yaniruma, die gemeend heeft zich te moeten aansluiten bij de groep die zich opwerpt als de 'echte' Gereja Reformasi, en apart is gaan kerken; hij woont achter de kerk en komt net terug van hun eigen dienst...

Al met al een indrukwekkende week. De broeders zo zelfstandig en zelfbewust bezig te zien. Die discussies, telkens even onderbroken als er weer een vliegtuig laag overkomt – we zitten precies in de approach van het vliegveld. De stuk of zes airco's waarvan er maar één een beetje functioneert – als de elektriciteit het tenminste niet laat afweten. De blijdschap en dankbaarheid, die niet alleen herhaaldelijk wordt uitgesproken, maar die je gewoon de hele week voelt hangen in de vergaderzaal. De hartelijke belangstelling voor je vrouw en kinderen – die ze in de meeste gevallen nog nooit

gezien hebben. Tussendoor hebben we samen met rev. Van Delden uit Australië ook nog een plezierige en verhelderende ontmoeting met de BPS van de GGRI op Papua. Dat is het uitvoerend orgaan van de synode van de GGRI op Papua, die tussen de synode's de kerk hier vertegenwoordigt. En dan nog eens de persoonlijke gesprekken met zoveel mensen. Zoals met onze vroegere collega hier op Papua, Henry Versteeg, nu werkzaam in Port Moresby, die op de synode de kerken van Canada vertegenwoordigt.

Ook best wel vermoeiend, en ik ben elke keer weer blij als ik me 's avonds laat achterop een *ojek* (motortaxi) naar mijn verblijf bij de MAF laat rijden. Een verfrissende rit: de wind waait je om de oren (nee, inderdaad geen helm), de geuren van afvalverbranding langs de weg, uitlaatgassen van het drukke verkeer, het aroma van de satébarbecues van de stalletjes langs de weg... Genieten!

Een hartelijke groet vanuit Sentani,
A Dieu!
Jaap

